

Hon arbetar som extrabiträde – han blev chef för avdelningen. Kvinnlig och manlig yrkesbild i ljuset av exempelmeningar i en tvåspråkig cd-romordbok

Nina Pilke

Institutionen för nordiska språk

Vasa universitet

Artikkelissa tarkastellaan hon ja han -pronominiien esiintymistä kaksikielisen elektronisen sanakirjan (Stora finsk-svenska ordboken, WSOY) esimerkkilauseiden subjektina työelämäkontekstissa. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että pronominiien käytössä on sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia eroja. Hon-pronomini esiintyy 9 kertaa ja han 167 kertaa työelämäyhteydessä. Naisen ammattikuva rajautuu sanakirjassa alistetuksi kotirouvaksi, kauniiksi ja arvostetuksi sihteeriksi, määräaikaiseksi apulaiseksi, malliksi ja näyttelijäksi. Nainen työskentelee kotona, tavaratalossa ja oopperassa ei-johtavassa asemassa. Miehellä on laaja ammattikuva ja useita eri työpaikkoja, hän on usein johtaja ja hänellä on aktiivinen rooli omassa urakehityksessään. Sanakirjan vertikaalista ja horisontaalista segregointia voisi parantaa käyttämällä vaihtoehtoisia ilmaisutapoja sekä antamalla molemmille sukupuolille yhtä paljon tilaa samanarvoisissa konteksteissa.

Nyckelord: ordbok, exempelmening, yrkesbild, kön

1 Inledning

I min artikel diskuterar jag utgående från ett könsperspektiv lexikografiska exempelmeningar i *Stora finsk-svenska cd-romordboken*. Ordboken har kommit ut 1998 och den bygger på *Stora finsk-svenska ordboken* som har getts ut av förlaget WSOY. Min studie är en del av ett större projekt som sätter användningen av och innehållet i ordböcker i fokus. Projektet har sin bakgrund i ett annat, redan avslutat projekt som handlar om automatisk språkkontroll (se Pilke 2007c). När jag studerade hur studenter med modersmålet finska använder den hjälp som kontrollprogrammet *Svefix* ger dem, blev det även aktuellt att undersöka var studenterna kunde leta efter ytterligare hjälp när de stötte på ett problematiskt fall. Olika ordböcker med sina exempel visade sig vara viktiga i detta sammanhang (se Pilke 2007a; 2007b; 2008a; 2008b). Projektet består av tre delar:

1. studier i automatisk språkkontroll och ordböcker (Pilke 2007a; 2007b; 2007c)
2. användarstudier (Pilke 2008a; 2008b)
3. studier i exempelmeningar (Pilke 2008c)

Av de tre delarna diskuterar jag i det nu aktuella föredraget fas nummer 3, dvs. exempelmeningar vilka studeras i ljuset av kön. I en tidigare studie (Pilke 2008c) har jag sett kvantitativt på bruket av pronomina *han* och *hon* och diskuterat utgående från stereotypier hur representanter för de två könen (*han, hon, kvinnan, mannen*) talar i exempelmeningarna. Denna tidigare studie visar att en hel del stereotypier som gäller kvinnor och män finns i det undersökta materialet. När *hon* och *han* förekommer i samma ordboksartikel ser kvinnan ut att ha en sekundär ställning, då hon får sin existens via sin man. Hon blir också ett passivt objekt som har en utseendefixerad identitet. I fråga om språkliga könsstereotypier framställer ordboken kvinnan inte som en planlöst pladdrande varelse, men hon ges inte heller mycket utrymme jämfört med mannen. I den nu aktuella undersökningen har jag analyserat materialet med tanke på yrkesbeteckningar och andra arbetsrelaterade aspekter (t.ex. lön, karriär). Utgående från mina tidigare resultat antar jag att de två könen inte behandlas lika, varken kvantitativt eller kvalitativt.

I mitt bidrag kommer jag att 1) studera kontexten i de exempelmeningar som innehåller *han/hon* som subjekt i en kontext inom arbetslivet och 2) studera förekomsten av utvalda yrkesbeteckningar i hela ordboken med tanke på könsbundenhet.

2 Material

Tidigare studier inom feministisk språkvetenskap visar att kvinnor och män inte behandlas lika och att kvinnor är underrepresenterade i ordböcker (Edlund, Erson & Milles 2007: 192–194). Laureys (1978) och Krams (1998) undersökningar har visat att kvinnobilden i svenska ordböcker (*Svensk handordbok, Norstedts svenska handordbok*) är stereotyp och förvrängd. I min tidigare undersökning av pronomina *hon* och *han* i *Stora finsk-svenska cd-romordboken* (Pilke 2008c) kom jag fram till liknande resultat, både kvantitativt och kvalitativt. Pronomenet *hon* förekommer som subjekt i en bråkdel artiklar och exempelmeningar jämfört med förekomsterna av pronomenet *han* (se tabell 1). I ljuset av de tidigare analyserade exempelmeningarna har kvinnan i allmänhet en sekundär ställning då hon tycks få sin existens via sin make och ofta blir ett passivt objekt som har en utseendefixerad identitet.

Tabell 1 visar att pronomenet *hon* förekommer i 154 ordboksartiklar och inom dessa i 163 exempelmeningar i det material som jag har undersökt. Pronomenet *han* förekommer i 3542 artiklar och i 5086 exempelmeningar. Skillnaden i antal är i verkligheten ännu större, eftersom materialgenomgången omfattar hela ordboken (a–ö) ifråga om *hon* men avgränsas till bokstäverna a–soin ifråga om *han*.

Tabell 1. *Han och hon i Stora finsk-svenska cd-romordboken.*

Pronomen	Artiklar	Exempelmeningar
hon	154	163
han	3542*	5086*

*=(a-soin)

Eftersom skillnaden mellan förekomsterna är stor överlag i ordboken dominerar pronomenet *han* mycket klart även i de exempelmeningar som undersöks i den nu aktuella studien. Kontexten i de exempelmeningar som innehåller *hon* som subjekt är arbetslivsrelaterad i 9 artiklar. Bland de drygt 3500 artiklarna som innehåller *han* som subjekt i exempelmeningar finns det 167 artiklar som innehåller sådana aspekter som hör ihop med förvärvsarbete.

3 Kvalitativ analys av yrkesbild

I analysen har jag gått igenom exempelmeningarna med *hon* och *han* som subjekt och kategoriserat olika arbetslivsrelaterade aspekter med hjälp av en satellitmodell (se Nuopponen 2000) som har *yrkesbild* som centralnod. Gränsdragningen mellan vad som hör till arbetslivet och vad som inte hör dit har inte varit så enkel som man först skulle kunna tro. I min studie har jag för det första uteslutit alla idrottsrelaterade aspekter (t.ex. *hon har rekordet på hundra meter* och *han segrade i spjut*). För det andra studerar jag inte sådana exempel som inte är klart bundna till en aktuell och entydig arbetskontext:

- (1)
 - a) hon hade inte tålamod att slutföra arbetet
 - b) han var aktiv (verkade) inom kommunalpolitiken
 - c) han klassade (kategoriserade) eleven som ett hopplöst fall

Hon arbetar som extrabiträde – han blev chef för avdelningen. Kvinnlig och manlig yrkesbild i ljuset av exempelmeningar i en tvåspråkig cd-romordbok

I exempel 1a kan det vara fråga om många olika sysselsättningar, t.ex. trädgårdsarbete på fritiden, i 1b är det inte sagt att det är fråga om ett heltidsjobb som i t.ex. *han förutspås (tippas) bli president*. I den sista meningen i exempel 1 kan det vara läraren som klassar eleven men lika väl kan det vara någon annan (t.ex. någon i föräldrarollen).

Enligt min induktiva studie innehåller satellitmodellen med centralnoden *yrkesbild* satellitnoderna *yrke, arbetsplats, arbetsuppgifter, anställningsförhållanden, arbetsförmåga, arbetstid, karriär, position* och *lön*. I de tre följande underavsnitten presenterar jag yrkesbilden för kvinnor och män i den undersökta ordboken utgående från noderna *yrke, arbetsplats, karriär* och *position*. Dessa noder är gemensamma för båda könen medan exempel som skulle innehålla *hon* inom de övriga aspekterna inte finns i ordboken (t.ex. *lön: han tjänar 6500 mk i månaden, han har månadslön*). I en och samma exempelmening kan det finnas aspekter som tillhör olika noder vilket kommer fram i analysen och exemplen.

3.1 Yrke

Yrkesmässigt arbetar han i ordboken (obs! a-soin.) inom byggnadsbranschen (målare, svetsare, tekniker), församlingen (kyrkoherde, kantor), förvaltningen (president, statsminister), hälsovården (läkare), handeln (affärsman, säljer trädgårdsprodukter), jord- och skogsbruket (fiskare), kommunikationen (redaktör), kulturen (författare, konstnär, skådespelare, diktare, tonsättare), personservicen (kör sopbil), säkerheten (legosoldat), transporten (skeppare, sjöman, flygare) och undervisningen (lärare, assistent, professor, lektor, forskare):

- (2) a) han är en bra målare, han är svetsare i det civila, han är tekniker till yrket
- b) han verkade som kyrkoherde i A i fem år, han innehade kantorstjänsten
- c) han förutspås bli nästa statsminister, han förutspås (tippas) bli president
- d) han har en läkarspalt i tidningen X, han vill bli läkare, han skulle bli läkare
- e) han är en hårdkokt (hårdför, tuff) affärsman, han driver handel med trädgårdsprodukter
- f) han försörjer sig med nöd och näppe genom fiske
- g) han är än så länge novis som redaktör
- h) han är en författare med förankring i sin hembygd, han är en ansedd (uppskattad) konstnär, han tänkte slå sig på skådespelaryrket, han har diktaranlag, han hade gjort (skapat) sig ett namn som tonsättare
- i) han kör sopbil
- j) han blev (tog värving som) legosoldat

- k) han är skeppare på en insjöbåt, han blev till sist sjöman, redan som liten (barn) ville han bli flygare
- l) han är väl ägnad att vara lärare/ han är lektor i finska, han är assistent på institutionen för fysik, han blev sedermera känd som forskare, han är professor i historia

Den kvinnliga yrkesbilden är relativt snäv i ordboken. Sammanlagt 7 av de 9 yrkesrelaterade meningarna innehåller en aspekt som förknippas med noden *yrke*. För det första är hon en hemmafru utan egen vilja och en duktig sekreterare:

- (3) a) hon blev hemmafru på sin mans önskan, hon var en hemmafru som kuschats till att vara dörrmatta för sin man
- b) hon är en pärla som sekreterare

För det andra arbetar hon inom skönhets- och modebranschen genom att delta i skönhetstävlingar och genom att jobba som modell:

- (4) a) hon blev första arvprinsessa
- b) hon satt modell för en skulptör, hon har vikt ut sig i herrtidningarna

Det fjärde yrket kan tolkas vara skådespelarens: hon spelar nunna i en film, se ex. 5.

- (5) hon spelade nunna i filmen

I min tidigare studie av exempelmeningar var ett av resultaten att han oftast presenteras i exemplen som aktiv aktör jämfört med hon som ofta presenteras som ett passivt, mottagande objekt (se Pilke 2008c, se även Milles 2008: 23). Samma dikotomi finns i det nu aktuella materialet. I arbetslivet tar han bl.a. värvning, skapar sig ett namn och bedriver handel medan hon stannar hemma på sin mans önskan och sitter modell. Hans förmåga att styra sitt liv genom att vara dynamisk och framgångsrik inom arbetslivet syns även i exempel som *han skaffade sig ett borgerligt yrke* och *han är intresserad av att börja med ett eget företag*. Speciellt i Finland kännetecknas arbetsmarknaden av s.k. horisontell segregering vilket syns i att kvinnor och män arbetar inom olika branscher, yrken och sektorer (se Finlands Näringsliv 2009; Eurofem 2003; Gonäs, Plantenga & Rubery 1999). Detta faktum syns i exemplen och även förklarar en del av dem, t.ex. när endast ca 7 % av alla arbetstagare inom byggnadsbranschen är kvinnor (se Finlands Näringsliv 2009) är det inte överraskande att det är han som är målare och svetsare i en ordboksartikel.

3.2 Arbetsplats

De manliga arbetsplatserna i det undersökta materialet är apotek, bank, bolag, bygge, båt, herrgård, högskola och tidning:

- (6) a) han praktiserade på ett apotek
- b) han arbetar i kassan på en bank
- c) han fick vara springpojke åt sina bröder i bolaget
- d) han åker omkring och jobbar på olika byggen
- e) han fick hyra på en båt
- f) han gick på dagsverke på herrgården
- g) han är professor vid Tekniska högskolan, han är assistent på institutionen för fysik
- h) han är medarbetare i en tidning

Satellitnoden *arbetsplats* får endast tre aspekter inom ramen för den kvinnliga yrkesbilden, nämligen hemmet (se ex. 3), varuhus och opera (se ex. 7).

- (7) a) hon arbetar [som extrabiträde] på ett varuhus under julruschen
- b) hon blev engagerad (fick engagemang) vid operan

3.3 Karriär och ledarskap

Hon är inte en enda gång i ledande ställning i exempelmeningarna medan han får huvudrollen i skådespelet, befäl över båten, är populär artist och chef (se ex. 8). Detta kan tänkas reflektera s.k. vertikal segregering i samhället vilket innebär att män befinner sig på högre positioner än kvinnor (se Widmalm 2004; Social- och hälsovårdsministeriet 2008).

- (8) a) han fick huvudrollen i skådespelet
- b) han fick befälet över båten
- c) han har varit en folkkär (populär) artist under många år
- d) han har ständigt svingat sig uppåt i karriären
- e) han blev chef för avdelningen

I exempel 6c är han springpojke åt sina bröder i bolaget. Ledningen är alltså manlig även där. För det mesta tycks han vara en effektiv ledare (ex. 9a) som bestämmer var skåpet ska stå genom att han bollar med (se ex. 9b) och säger upp sina underlydande (9c). I ett exempel presenteras han dock även i en mera ogynnsam kontext där han inte är mycket att ha som direktör (se ex. 9d).

- (9) a) han var ett typexempel på en effektiv direktör
b) han bollade sina underlydande fram och tillbaka
c) han tvekade inte (svävade inte på målet) när han sade upp sina underordnade
d) som direktör var han inte mycket att ha

Exemplet *han dikterade ett brev för sin sekreterare* illustrerar på ett talande sätt hurdan bild materialet ger av kvinnor och män i arbetshierarkier. Även de tidsbundna anställningarna för representanter för de två könen är olika långa och har olika referensramar. Hon får hjälpa till på ett varuhus under julruschen (ca 1 månad) medan han praktiserar på apotek (en del av studierna, kompetensutveckling) och är medarbetare på en tidning (blir expert genom att lära sig).

4 Yrkesbeteckningarna *sekreterare* och *professor*

I rekommendationer för ett icke-sexistiskt språkbruk diskuterar man användningen av pronomina, yrkestitlar och ord med nedsättande innebörd. I dylika rekommendationer ges förslag till alternativa formuleringar till sådana som förmedlar stereotypier. Enligt Unescos *Guidelines on Gender-Neutral Language* (1999) kan t.ex. meningen *John and Mary both have full-time jobs; he helps her with the housework* som förmedlar stereotypa föreställningar om manliga och kvinnliga sysslor undvikas genom att man istället skriver [...] *they share the housework*. På liknande sätt kunde meningen *mamma väckte pappa för att han skulle gå till arbetet* i mitt material ändras t.ex. till *väckarklockan väckte mamma och pappa för att de skulle gå till arbetet*.

Jag har sett närmare på två yrkesbeteckningar i ordboken, nämligen *professor* och *sekreterare*. Ordbokens omfattande sökfunktion har möjliggjort att jag har fått fram alla förekomster av dessa två ord som står i fokus i min studie. Ordet *professor* förekommer 15 gånger och *sekreterare* sammanlagt 20 gånger. Jag har uteslutit ekvivalenter utan kontext (t.ex. *kirjuri* sv *sekreterare*) i början av artiklarna och tagit med de längre exempelmeningarna och -översättningarna inne i artiklarna vilket har resulterat i 11 fall ifråga om *professor* och 19 fall ifråga om *sekreterare*. Se exemplen 10 och 11.

Hon arbetar som extrabiträde – han blev chef för avdelningen. Kvinnlig och manlig yrkesbild i ljuset av exempelmeningar i en tvåspråkig cd-romordbok

- (10) 1) han är professor i historia; han är professor vid Tekniska högskolan; utnämna 2 ngn till professor, tankspridd som en professor (professori¹)
2) han har titeln professor; han har professors titel; (titteli)
3) han är professor vid Helsingfors universitet (yliopisto)
4) han får (kan) vara professor så mycket han vill, det struntar jag i! (olla)
5) är han rent av (rentav) professor? (vallan)
6) vi vill framföra våra bästa lyckönskningar till Er, herr professor (te)
7) utlåtandet [av]gavs av professor NN; (lausunto)
8) detta ord introducerades av magister NN, som sedermera blev professor (sitemmin)
9) det här är professor Virtanen (tässä)
10) professor i medicin; (lääketiede)
11) gästföreläsning gästföreläsningen gästföreläsningar (av en professor) (vieraila)

Kontexten i samband med professor är tydligt manlig. *Han* agerar som subjekt i 5 av 11 artiklar. Därtill innehåller en artikel titlålet *herr* (10.6) vilket hänvisar till en man. Kvinnan syns inte alls. Två meningar är könsmissigt intressanta i det avseendet att användningen av *hon* i dem skulle undervärdera kvinnan (4, 5). Tillvägagångssätten i de könsneutrala exempelmeningarna är passiv med agentkonstruktion (7, 8), presentationskonstruktion (9), någon (1) och ellips (10, 11). En intressant detalj i detta sammanhang är att subjektet i exempelmeningarna i ordboksartikeln professor i *Svenskt språkbruk* (2003) är genomgående *hon* (*hon utnämndes till professor i immunologi, hon är professor i arkeologi vid Uppsala universitet*).

- (11) 1) hon är en pärla som sekreterare
2) han hade en blond goding som sekreterare (söpöläinen)
3) grannen hade ett förhållande (en affär) med sin sekreterare (suhde)
4) ministern och hans sekreterare har varit med förr (taistelupari)
5) direktören delegerade uppgiften till sin sekreterare (delegoida)
6) den nya direktörens första åtgärd var att skaffa en sekreterare (toimenpide)
7) han dikterade ett brev för sin sekreterare
8) han valdes till sekreterare för mötet (sihteeri)
9) sekreterarskapet (uppgiften som sekreterare) i kommittén berättigar inte till -- ; under hans sekreterarskap (tid som sekreterare) (sihteriys)
10) han var nämndens sekreterare; A fungerade som nämndens sekreterare i en månad (toimia)
11) platsen som sekreterare blev ledig (vakant) (vapaa)
12) utse 4 någon till mötessekreterare (till sekreterare för ett möte) (kokous)
13) en sekreterare som kan representera (edustuskykyinen)
14) sekreterare för en kommitté (utredning) (komitea)
15) ordförande, sekreterare och övriga ledamöter av direktionen; (muu)
16) söka 2 en plats som sekreterare (paikka)
17) en sekreterare som är kunnig i stenografi (pikakirjoitustaitoinen)
18) en sekreterare med befattningen som bisyssla (sivutoiminen)

¹ Sökordet (fi) inom parentes

Hon agerar som subjekt i en mening i exempel 11, i det redan bekanta pärla-exemplet. Därtill kan man på basis av kontexten anta att sekreteraren är en kvinna också i 11.2 och 11.3. Sannolikt är att sekreteraren en kvinna även i 11.4–6 där det finns en tydlig hierarki mellan uppgifterna (som direktör/minister – sekreterare). Sekreteraren är en man i 4 artiklar (11.7–9). Könet avslöjas inte i 8 artiklar utan man använder istället substantivkonstruktion (11.8, 11.10), någon/A (11.9, 11.11) och ellips (11.12–17). Den vertikala segregeringen inom en och samma uppgift är tydlig i exempel 11. Kvinnan som sekreterare är en vacker pärla som man kan ha ett förhållande med medan mannen fungerar som sekreterare i en neutral expertkontext (möte, nämnd).

5 Slutdiskussion

Man kan påstå att det frekventa bruket av *han* i ordböcker är könsneutralt. Enligt *Språkriktighetsboken* (2005: 76) ska man emellertid undvika att använda *han* som könsneutralt pronomen eftersom det av många uppfattas som ett könsdiskriminerande språkbruk. Detta stöds av det faktum att *han* inte används systematiskt i alla exempelmeningar i mitt material.

Den kvinnliga yrkesbilden kan sammanfattas som undertryckt hemmafru, uppskattad och vacker sekreterare, biträde med visstidsanställning, modell med även något tvivelaktigt rykte och skådespelare med rollen som nunna. Hon jobbar hemma, på varuhus eller opera i en underordnad ställning. Han har en rad olika yrken och arbetsplatser, jobbar ofta som chef och har själv en aktiv roll i karriärutvecklingen.

En intressant fråga i detta sammanhang är hur mycket en ordbok reflekterar det som finns i samhället och vilken slags betydelse det har att man i en produktionsordbok prioriterar både vertikal och horisontell segregering. Syns samhället i ordboken och syns ordboken i samhället?

Skillnaderna i sättet att presentera de två olika könen i exempelmeningarna kan förklaras på olika sätt. Ur ett s.k. bristperspektiv agerar kvinnor bristfälligt i arbetslivet. Kvinnor saknar då den säkerhet som krävs för framgång i arbetslivet. Ur skillnadsperspek-

tivet förklaras skillnaderna i status med att kvinnor och män kommer från skilda men likvärdiga kulturer. Mannen sägs då t.ex. under ett samtal kontrollera och utbyta information medan kvinnan upprätthåller relationer. I mitt material syns dylika skillnader i att kvinnan sköter familjen och hemmet medan mannen är en effektiv direktör. Dominansperspektivet skiljer sig från skillnadsperspektivet i att skillnaden mellan könen kopplas till makt och dominans. Då antas kommunikationen alltid ha en hierarki som kommer till uttryck som social ojämlikhet. (Edlund, Erson & Milles 2007: 155–159.) I mitt material är det närmast fråga om skillnadsperspektivet. Jag påstår att en hel del kunde göras för att förbättra situationen i ordböcker när det gäller vertikal och horisontell desegregering. Man skulle kunna både använda alternativa uttryckssätt och låta båda könen få lika mycket utrymme i likvärda kontexter.

Litteratur

- Edlund, Ann-Catrine, Eva Erson & Karin Milles (2007). *Språk och kön*. Norstedts Akademiska Förlag: Falun.
- Eurofem (2003). *Sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamisen perussanasto*. [online] [citerat 13.1.2009] Tillgänglig: <http://www.eurofem.net/valtavirtaan/sanasto.html>.
- Finlands Näringsliv (2009). [online] [citerat 15.1.2009] Tillgänglig: <http://www.ek.fi/www/fi/tyoelama/tasa-arvo/eriytyminen.php>.
- Gonäs, Lena, Janneke Plantenga & Jill Rubery (1999). *Den könsuppdelade arbetsmarknaden – ett europeiskt perspektiv*. [online] Arbetslivsinstitutet: Helsingborg. [citerat 20.1.2009] Tillgänglig: <http://www.fas.se/upload/dokument/ALI%20pdf-skrifter/isbn9170455082.pdf>.
- Kram, Kristina (1998). "...blott rent undantagsvis om kvinnor". Om representation av kvinnan i moderna ordböcker. *Språk & Stil* N.F. 8, 159–171.
- Laureys, Godelieve (1978). Kvinnan i lexikonet. I: *Papers from the Fourth Scandinavian Conference of Linguistics*, 11–16. Red. Kirsten Gregersen. Odense U.P.: Odense.
- Milles, Karin (2008) *Jämställt språk. En handbok i att skriva och tala jämställt*. Skrifter utarbetade av Språkrådet. Norstedts Akademiska Förlag: Falun.
- Nuopponen, Anita (2000). Satelliter och system – att integrera begreppssystem i terminologiarbetet. I *terminologins tjänst. Festskrift för Heribert Picht på 60-årsdagen*, 128–145. Red. Anita Nuopponen, Bertha Toft & John Myking. Vaasa: Vaasan yliopisto.
- Pilke, Nina (2007a). Automaattinen kielentarkastus ja elektroniset sanakirjat seminaarityön kirjoittajan apuvälineenä. I: *MikaEL*, Electronic proceedings of the Kätkö symposium on translation and interpreting studies. 1. [online]. [citerat 1.2.2009]. Tillgänglig: <http://www.sktl.fi/MikaEL/voll1.php>.
- Pilke, Nina (2007b). Ordböcker och automatisk språkkontroll. I: *Fackspråk och översättningsteori*. Forskargruppen för översättningsteori, fackspråk och flerspråkighet vid Vasa universitet 34, 260–271. Red. Esa Lehtinen & Nina Niemelä. Vaasa.
- Pilke, Nina (2007c). *Kontroll över kontroll. Funktioner i ett språkkontrollprogram för svenska med tanke på andraspråksinlärare på universitetsnivå*. Vaasan yliopiston julkaisuja. Tutkimuksia 278. Språkvetenskap 46. Vasa.
- Pilke, Nina (2008a). Ordboksanvändning hos blivande språkexperter och hos professionella översättare. *LexicoNordica* 15, 135–153.
- Pilke, Nina (2008b). *En bra ordbok är tjock och inte för tjock – en pilotstudie i ordboksanvändning och ordböckernas användbarhet*. Föredrag vid Svenskan i Finland 11. Under publicering.

- Pilke, Nina (2008c). *Morrande män och skrikande kvinnor – om könsbundna beteckningar i en tvåspråkig cd-romordbok*. Föredrag vid Svenskans Beskrivning 2008. Under publicering.
- Social- och hälsovårdsministeriet (2008). *Segregaatio ja sukupuolten väliset palkkaerot -hankkeen loppuraportti*. [online]. [citerat 30.1.2009]. Tillgänglig: <http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/documents/16222/index.htx>.
- Språkriktighetsboken* (2005). Norstedts Akademiska Förlag.
- Svenskt språkbruk* (2003). Ordbok över konstruktioner och fraser. Svenska språknämnden. Norstedts.
- UNESCO (1999). *Guidelines on Gender Neutral Language*. [online] [citerat 15.1.2009] Tillgänglig: <http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001149/114950mo.pdf>.
- Widmalm, Frida (2004). *Tid och pengar - dela lika? Bilaga 13 till Långtidsutredningen 2003/04*. [online] [citerat 13.1.2009] Tillgänglig: <http://books.google.fi/books?id=9BP6A0x7CZoC>.